VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 114)**

z dnia 21 listopada 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 114)

21 listopada 2018 r.

Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Pudłowskiego (N)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– informację Ministra Środowiska o nowoczesnych technologiach w ochronie środowiska.

W posiedzeniu udział wzięli: **Artur Michalski** zastępca prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Krystian Szczepański** dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego, **Szymon Tumielewicz** zastępca dyrektora Departamentu Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Szymborska** doradca techniczny w Departamencie Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **prof. dr hab. inż. Andrzej Sikorski** prorektor do spraw nauki Politechniki Białostockiej, **Halina Matejek-Caban** główny specjalista do spraw studiów i analiz w Związku Rzemiosła Polskiego, **Jolanta Więsyk** członek Komisji Ochrony Środowiska Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych – Naczelnej Organizacji Technicznej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Gast, Anna Ornat** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Dzień dobry państwu. Przepraszam za opóźnienie. Jest ono spowodowane głosowaniami na sali plenarnej. Część posłów jest jeszcze w drodze.

Otwieram posiedzenie Komisji.

Stwierdzam kworum.

Witam wszystkich bardzo serdecznie. Witam państwa posłów. Witam zaproszonych gości. Witam przedstawicieli Ministerstwa Środowiska.

Przedmiotem dzisiejszego posiedzenia jest informacja Ministra Środowiska o nowoczesnych technologiach w ochronie środowiska. Posłowie otrzymali porządek dzienny. Czy są uwagi do porządku obrad? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek został przyjęty.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Minister Środowiska upoważnił pana Krystiana Szczepańskiego, dyrektora Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego oraz pana Artura Michalskiego, zastępcę prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do prezentowania stanowiska resortu na dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Bardzo proszę panów o przedstawienie tegoż stanowiska.

Dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego Krystian Szczepański:

Dziękuję. Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, chcielibyśmy w krótkich słowach zaprezentować informację dotyczącą nowoczesnych technologii w ochronie środowiska, przygotowaną przez Ministerstwo Środowiska. Szanowni państwo, przedstawię trzy podstawowe elementy w zakresie ekoinnowacji, technologii ekologicznych, trzy grupy działań, które są podejmowane przez szeroko pojmowany resort.

W pierwszej kolejności chciałbym przedstawić informację dotyczącą Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który realizuje trzy dedykowane,

priorytetowe programy, które wspierają działania związane z ekoinnowacją. Mówię tutaj o programie Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych, który Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przygotował wspólnie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Obecnie jest on w fazie wdrażania. Są wdrażane technologie, które zostały przygotowane w ramach współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Są one przebadane, a obecnie znajdują się w fazie wdrożeniowej, ale o tym troszeczkę szerzej zapewne będzie mówił pan prezes Michalski.

Następny program to program Sokół, który jest ukierunkowany na wdrażanie technologii innowacyjnych w przedsiębiorstwach, technologii, które mają przynieść efekty ekologiczne w postaci oszczędności i mniejszego oddziaływania danych przedsięwzięć, zastosowanych technologii na środowisko.

Trzeci program to program dotyczący wsparcia finansowego w popularyzacji i uzyskaniu weryfikacji technologii środowiskowych, tzw. ETV. Tutaj nabór jest ciągły. Program został uruchomiony w bodajże w 2017 roku, jeżeli dobrze pamiętam.

Drugi obszar, w którym Ministerstwo Środowiska jest promotorem, zachęca z jednej strony do rozwiązań innowacyjnych, ale potem do ich weryfikacji, to cały program System Weryfikacji Technologii Środowiskowych. Ministerstwo wspólnie w dwoma instytutami resortowymi, czyli Instytutem Ochrony Środowiska, który mam przyjemność reprezentować, jak też z Instytutem Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach, było partnerem w ramach projektu pilotażowego zorganizowanego przez Komisję Europejską. Jesteśmy jedną z dwóch jednostek, które podjęły się weryfikacji w określonych obszarach technologii środowiskowych.

Trzeba przyznać, że teraz Komisja poddaje ów pilotaż ewaluacji. Chce wyciągnąć wnioski, jak też chce zaproponować nowe podejście do kwestii weryfikacji technologii środowiskowych. Odnotowujemy pewne sukcesy po stronie naszego kraju. Nadzorowany akurat przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Instytut Technologiczno-Przyrodniczy z siedzibą w Poznaniu przeprowadził jedną z pierwszych weryfikacji technologii środowiskowych ETV w Europie. Przeprowadziliśmy kilka tzw. weryfikacji wstępnych. Jako instytut znajdujemy się na etapie pełnej weryfikacji dwóch technologii. Weryfikacja ta prawdopodobnie zakończy się w 2019 roku.

Co istotne, co ważne, w przypadku ETV jesteśmy certyfikowani przez PCA, co oznacza, że uzyskaliśmy akredytację i działamy zgodnie z ową akredytacją, żeby zapewnić odpowiednią jakość wykonywanych weryfikacji, żeby przedsiębiorcom, którzy poddają się weryfikacjom, ale także osobom, które są zainteresowane nabyciem takich technologii, dać gwarancję, że technologie te spełniają, uzyskują zakładane cele ekologiczne. Chodzi o pewność i gwarancję, że jeżeli coś zakupimy, zostaną osiągnięte określone efekty ekologiczne.

Następna inicjatywa prowadzona przez Ministerstwo Środowiska, która została reaktywowana w tym roku, to tzw. inicjatywa Greenevo. Jest to konkurs dla polskich producentów technologii środowiskowych. Stając się laureatami konkursu, z jednej strony w ramach pomocy *de minimis* laureaci ci otrzymują wsparcie w postaci szkoleń, w jaki sposób promować technologie na szczeblu międzynarodowym, zagranicznym. Uczestniczą w różnego rodzaju misjach rządowych, niejednokrotnie również z panem prezydentem. W ramach różnych networkingów, spotkań bilateralnych promują nasze, polskie technologie związane ze środowiskiem.

Bodajże przez dwa, trzy lata program był troszeczkę zawieszony. Wynikało to z konieczności uzupełnienia podstawy prawnej do finansowania ze strony Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Program jest wdrażany przez Ministra Środowiska, ale finansowanie jest ze strony Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Obecnie nie ma już ku temu przeciwskazań, zostało to zapisane w zmienionym Prawie ochrony środowiska. W tym roku jest ogłoszony nabór. Zostaną wybrani laureaci. Poszerzą oni grono laureatów i staną się beneficjentami programu.

W kilku słowach, panie przewodniczący, przedstawiłem dokument, który został przygotowany. Jeżeli będą pytania bądź jeżeli pan prezes, pan dyrektor z ministerstwa chcieliby coś dodać, jesteśmy do dyspozycji.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Bardzo dziękuję. Czy pan prezes chciałby coś dodać?

Zastępca prezesa zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Artur Michalski:

Dziękuję bardzo. Chciałbym nieco uaktualnić informację, ponieważ pochodzi ona z kwietnia. Podam najświeższe dane, żeby informacja jak najpełniej odzwierciedlała obecny stan. Oczywiście będę się poruszał w obszarze finansowania kwestii innowacyjności w ochronie środowiska przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W ramach programu Gekon już w 2015 roku zakończyliśmy nabory na fazę badawczo -rozwojową. Obecnie składane są wnioski, w zasadzie pojedyncze projekty na fazę wdrożeniową. Nabór będzie trwał do końca przyszłego roku, do końca roku 2019. Na fazę wdrożeniową składają się projekty, które powoli oceniamy. Jeżeli ocena jest pozytywna, zawieramy umowy. Na ostatnim posiedzeniu komitetu sterującego pojawiła się informacja, że w przypadku około dziesięciu projektów jest zamiar wnoszenia o fazę wdrożeniową.

Jeżeli chodzi o program Sokół, dotychczas zrealizowano trzy nabory. Wpłynęło dziewięćdziesiąt sześć wniosków na kwotę 2 300 000 tys. zł, przy czym negatywnie oceniono aż sześćdziesiąt jeden wniosków. Taka ocena była głównie ze względów finansowych. Przedsięwzięcia były albo mało innowacyjne, albo wcale nieinnowacyjne – chodziło o uzyskanie dofinansowania – albo też przedsiębiorca bądź podmiot, który składał wniosek o dofinansowanie, nie wykazywał się możliwością sfinansowania projektu w taki sposób, żeby środki publiczne w jakiś sposób nie zostały zagrożone. W związku z tym zostało to dosyć rygorystycznie ocenione, aczkolwiek zawarto ileś tam, dokładnie dziewiętnaście umów na kwotę 120 000 tys. zł. Na fazę badawczo-rozwojową jest to kwota troszeczkę ponad 10 000 tys. zł. Na fazę wdrożeniową jest to kwota 109 000 tys. zł, prawie 110 000 tys. zł. W dniu 19 listopada ogłosiliśmy kolejny, czwarty nabór. Start naboru będzie w dniu 3 grudnia. Będzie trwał do końca lutego przyszłego roku.

Jeżeli chodzi o sprawy związane z ETV, tutaj mamy taką dodatkową informację, że zwiększyliśmy możliwość uzyskania dofinansowania dla jednego podmiotu z 50 tys. zł do 100 tys. zł, pozostawiając próg 50% kosztów kwalifikowanych jako możliwość uzyskania dofinansowania. A więc jest to do 50% przy progu górnym do 100 tys. zł. Nabór wniosków wydłużamy do końca 2022 roku. Dotychczas nie wpłynęły jeszcze żadne wnioski, ale liczymy na to, że się to ruszy, że firmy zechcą się bardziej zaangażować i weryfikować swoje technologie.

Chciałbym jeszcze dodać to, co nie znajduje się w materiale, ale chyba należałoby o tym wspomnieć. Naturalnie Ministerstwo Środowiska również, ale Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest instytucją zarządzającą Funduszem Niskoemisyjnego Transportu. Dysponentem funduszu jest Minister Energii. Wpływy do funduszu szacowane na najbliższe dziesięć lat oraz środki, które zostaną przeznaczone z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wynoszą około 10 000 000 tys. zł. Są to środki na rozwój elektromobilności. Zaczynamy nazywać to ekomobilnością, żeby nie stygmatyzować innych rozwiązań. Ekomobilność oznacza szerzej, nie tylko elektromobilność. Oczywiście środki będę przeznaczane w porozumieniu z Ministrem Energii, a właściwie na jego dyspozycję, przy czym akurat środkami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dysponują organy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Minister Środowiska.

Należało o tym wspomnieć, ponieważ jak najbardziej jest to promocja rozwiązań innowacyjnych. Elektromobilność czy ekomobilność są to najnowsze technologie, które przy okazji owych środków będziemy chcieli wdrażać. Mam nadzieję, że środki na rozwój elektromobilności czy ekomobilności znajdą się również w funduszach norweskich i w funduszach przyszłej perspektywy finansowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Bardzo panom dziękuję. Otwieram dyskusję. Kto z państwa chciałby zadać pytanie bądź podzielić się spostrzeżeniami? Może ja zapytam. Proszę, żebyście państwo byli uprzejmi

przedstawić jakieś konkretne projekty, które wchodzą w skład Gekona bądź Sokoła, które na was zrobiły wrażenie albo które mogą być przełomowe. Jest to pierwsze pytanie.

Drugie pytanie dotyczy smogu. Czy tutaj macie państwo rozeznanie, jeżeli chodzi o nowoczesne technologie eliminujące wszystkie związane z tym zagrożenia środowiskowe? Jeżeli nie ma innych pytań, bardzo proszę o odpowiedź.

Zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW Artur Michalski:

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący bardzo trafnie ujął sprawę innowacyjnych rozwiązań oraz smogu, ponieważ akurat chciałem poruszyć kwestię jednego z projektów, który jest nam doskonale znany. Nazywa się on błękitnym węglem. Jego beneficjentem jest firma Polchar. Jest on realizowany wraz z Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu. Zostały przeprowadzone badania nad innowacyjnym niskoemisyjnym paliwem bezdymnym. Jest to paliwo powstałe ze zwykłego węgla. Paliwo to przejściu ścieżki uzdatniania środowiskowego potrafi emitować do ponad 80% mniej substancji szkodliwych, typu siarki, azotu czy pyłów. Jest to tzw. błękitny węgiel. Obrazowo projekt ten tak się nazywa.

W tej chwili jesteśmy w trakcie rozpatrywania, w zasadzie jesteśmy na finiszu rozpatrywania wniosku o wdrożenie owej technologii, czyli produkcji takiego węgla. Został on przetestowany w kilku miejscach, w kilku obszarach, w kilku miejscowościach na terenie kraju. Są to miejscowości uzdrowiskowe. Faktycznie zostało potwierdzone, że węgiel ten ze zwykłego węgla stał się węglem bezdymnym w wyniku procesów uszlachetnienia, które właśnie przeprowadza firma Polchar wraz z Instytutem Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu.

Jest to projekt, który był dofinansowany w wysokości 1800 tys. zł. W tej chwili wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie w kwocie 15 000 tys. zł w formie dotacji oraz w kwocie 17 000 tys. zł w formie pożyczki zwrotnej, żeby wdrożyć technologię, po prostu zacząć produkować.

Oprócz tego jest wiele projektów związanych z odpadami. Na przykład jest projekt, który został zakończony w ramach programu Sokół. Firma Solar Networks, sp. z o.o. opracowała prototyp mobilnego kontenera solarnego, który był wystawiany na ostatnich targach POL-ECO w Poznaniu, był udostępniony, prezentowany.

Który z projektów ewentualnie już się zakończył? Inny projekt to opracowanie termoutwardzalnej farby proszkowej luminescencyjnej odblaskowej i folii luminescencyjnej odblaskowej. Projekt ten w fazie badawczo-rozwojowej został wsparty dotacją w wysokości 640 tys. zł, a koszty ogółem wyniosły 800 tys. zł. Może nie jest to ogromny koszt, ale program już się zakończył pozytywnie. Dokładnie jest na ukończeniu. Nie wiem, czy przedstawiać jeszcze inne. Może faktycznie...

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Gdyby był pan uprzejmy przesłać listę projektów, rozdysponowalibyśmy ją wśród członków Komisji oraz ewentualnie wśród zainteresowanych osób.

Zastępca prezesa zarządu NFOŚiGW Artur Michalski:

Bardzo proszę. Oczywiście.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Czy są jeszcze jakieś pytania? Jeżeli nie ma, bardzo dziękuję. Zamykam dyskusję.

Zamykam posiedzenie Komisji. Życzę państwu udanego wieczoru.